

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

 А.Полухін

«29» 05 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Конституційне право зарубіжних країн»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
Напрямок підготовки: 293 «Міжнародне право»
Освітньо – професійна програма: «Міжнародне право»

Курс – 4

Семестр – 7

Лекції – 17
Практичні заняття – 17
Самостійна робота – 56
Усього (годин/кредитів ECTS) – 90/3,0

Диференційований залік – 7 семестр

Курсова робота – 7 семестр

Індекс: РБ-17-293/17-2.1.13

СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 2 із 9	

Робочу програму навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн» розроблено на основі робочого навчального плану №РБ-17-293/17, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 293 «Міжнародне право» освітньо-професійної програми «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:
 професор кафедри міжнародного права
 та порівняльного правознавства

 Волошин Ю.О.

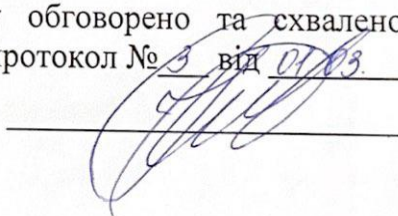
Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» (освітньо-професійної програми «Міжнародне право») – кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 9 від 24.02 2021 р.

Завідувач кафедри

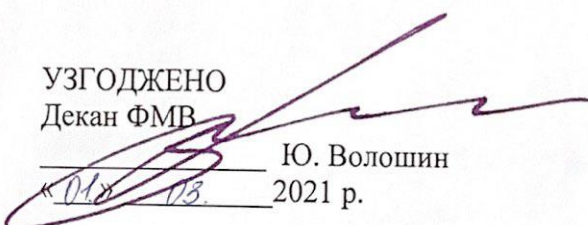

 Короткий Т.Р.

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ФМВ, протокол № 3 від 01.03 2021 р.

Голова НМРР

 Сидоренко К.В.

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

 Ю. Волошин
 «04» 03. 2021 р.

Рівень документа – 3б
 Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 3 із 10	

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	4
2. Зміст навчальної дисципліни	4
2.1. Структура навчальної дисципліни	6
2.2. Курсова робота	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	6
3.1. Методи навчання	6
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	6
3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	7
4.1 Методи контролю та схема нарахування балів	7

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 4 із 10	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни розробляється на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженням № 106/од, від 13.07.2017р. та відповідних нормативних документів

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати.

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця. Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують правовий профіль фахівця в області міжнародного права.

Метою вивчення дисципліни є сприяння у формуванні загальної правової культури у студентів, формуванні вміння правильно оцінювати конкретні конституційно-правові явища.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- практичне оволодіння конституційно-правовою термінологією;
- набуття знань про конституційні засади основних правових систем держав;
- вміння орієнтуватися в основах державно-політичного устрою сучасних держав світу.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними **компетентностями**:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів, предметної галузі, професії; базових категорій, юридичних понять;
- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність розуміти значення інформації в сучасному суспільстві, відповідально ставитися до питань інформаційної безпеки;
- здатність спілкуватися іноземною (ними) мовою (мовами);
- здатність планувати час та управляти ним;
- Знання та розуміння предметної області своєї професії;
- уміння застосовувати фахові знання на практиці;
- здатність брати участь у розробці нормативно-правових актів відповідно до вимог та стандартів міжнародного права;
- уміння діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури;
- здатність забезпечувати верховенство права, права особистості, інтереси суспільства, держави та міжнародного співтовариства в межах виконання своїх посадових обов'язків;
- здатність тлумачити норми міжнародного права та національних нормативних актів, надавати кваліфіковані юридичні висновки і консультації.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Конституційне право зарубіжних країн» базується на знаннях таких дисциплін як «Теорія держави і права», «Порівняльне конституційне право», «Міжнародне публічне право», «Право Європейського Союзу» та є базою для таких дисциплін як «Міжнародний комерційний арбітраж», «Міжнародне кримінальне право».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

- навчального **модуля №1** «Конституційне право зарубіжних країн», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 5 із 10	

Окремим другим модулем є курсова робота (КР), яку студент виконує в цьому семестрі. Курсова робота є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом в процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Модуль №1 " Конституційне право зарубіжних країн "

Тема 1. Загальна характеристика конституційного права та сучасні моделі конституцій.

Загальна характеристика конституційного права. Поняття і предмет конституційного права. Суб'єкти конституційного права. Джерела конституційного права. Відповідальність у конституційному праві. Сучасні моделі конституцій. Поняття та сутність конституції як основного закону держави. Форма і структура конституцій. Функції та юридичні властивості конституцій. Класифікація конституцій. Порядок прийняття та внесення змін (поправок) до конституцій.

Тема 2. Засади конституційного ладу.

Конституційний лад і його засади. Соціальна, правова, демократична держава. Принцип обмеження влади конституцією та законами. Принцип верховенства права як складова конституційного ладу. Конституційно-правові засади політичної системи. Статус політичних партій та масових громадських рухів. Держава і релігія. Державний суверенітет і поділ влади. Державні символи та державна (офіційна) мова. Форма державного правління. Форма державного устрою. Поняття державної території. Види федерацій у різних країнах. Унітарна держава. Система адміністративно-територіального устрою. Автономія: поняття, форми, види. Державний (політичний) режим: поняття та різновиди.

Тема 3. Конституційно-правовий статус особи.

Засади конституційного-правового статусу особи. Інститут громадянства (підданства): поняття, підстави набуття та втрати громадянства. Єдине громадянство. Конституційні права, свободи та обов'язки: поняття, юридична природа, гарантії. Класифікація конституційних прав. Види і характеристика особистих, політичних та інших прав людини й громадянина. Природні права. Позитивні права. Правові підстави обмеження в реалізації конституційних прав і свобод. Державно-правові та міжнародно-правові механізми захисту прав громадян.

Тема 4. Конституційні форми безпосередньої демократії.

Принцип народного суверенітету. Співвідношення представницької та безпосередньої демократії. Референдум (плебісцит). Народна ініціатива. Види референдумів. Предмет референдумів у різних країнах. Вибори. Організація і проведення виборів. Принципи виборчого права. Мажоритарна, пропорційна та змішана виборчі системи. Виборчі цензи.

Тема 5. Конституційний статус парламенту.

Конституційні моделі законодавчої влади. Загальна характеристика представницьких органів. Формування, структура та склад парламенту, основні форми діяльності. Парламентські фракції, комітети та комісії. Законодавчий процес. Конституційний статус депутатів. Депутатський мандат. Імунітет та індемнітет. Конституційні засади інституту народного захисника (омбудсмена).

Тема 6. Конституційний статус глави держави.

Державна влада як інститут конституційного права. Інститут глави держави та його різновиди. Порядок і умови заміщення поста (посади) глави держави в монархіях та республіках. Функції, компетенція та відповідальність глави держави. Взаємовідносини глави держави з парламентом, урядом та іншими державними органами. Акти глави держави. Імпічмент.

Тема 7. Конституційний статус уряду.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 6 із 10	

Система органів виконавчої влади. Формування уряду. Компетенція та акти. Глава уряду, члени уряду та їх статус. Політична відповідальність уряду. Організація виконавчої влади в умовах різних форм державного правління. Допоміжні органи уряду в різних країнах.

Тема 8. Конституційні моделі судової влади та конституційного правосуддя.

Загальне вчення про судову владу. Взаємовідносини судової влади і органів прокуратури в різних країнах. Суд присяжних. Основні принципи організації та діяльності судової влади. Конституційно-правовий статус суддів. Моделі конституційної юстиції. Організація і формування органів конституційного контролю. Компетенція органів конституційного правосуддя. Контроль за конституційністю нормативно-правових актів.

Модуль №2. Курсова робота

У цьому семестрі студенти виконують курсову роботу (КР), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни Конституційне право зарубіжних країн, які використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

Виконання КР є важливим етапом у підготовці до виконання дипломної роботи майбутнього фахівця – юриста-міжнародника. Конкретною метою КР є розвиток мислення, творчих здібностей студента, набуття первинних навичок самостійної роботи, пов'язаних з пошуком, систематизацією існуючих документів, формування вмінь аналізувати і критично оцінювати досліджуваний науковий і фактичний матеріал.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій. Час, потрібний для виконання КР, – до 30 годин самостійної роботи

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Всього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
7 семестр					
Модуль №1 «Конституційне право зарубіжних країн»					
1.1	Загальна характеристика конституційного права та сучасні моделі конституцій	6	2	2	2
1.2	Засади конституційного ладу	6	2	2	2
1.3	Конституційно-правовий статус особи	6	2	2	2
1.4	Конституційні форми безпосередньої демократії	6	2	2	2
1.5	Конституційний статус парламенту	8	2	2	4
1.6	Конституційний статус глави держави	8	2	2	4
1.7	Конституційний статус уряду	8	2	2	4
1.8	Конституційні моделі судової влади та конституційного правосуддя	9	2 1	2	4
1.9	Модульна контрольна робота № 1	3	-	1	2
Модуль №2 «Курсова робота»					
2.1	Виконання та захист «Курсової роботи»	30	-	-	30
Всього за навчальною дисципліною		190	17	17	56

2.2. Курсова робота

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 7 із 10	

Курсова робота з дисципліни виконується у сьомому семестрі відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

Виконання курсової роботи є важливим етапом у підготовці до виконання дипломної роботи майбутнього фахівця юриста-міжнародника.

Конкретною метою курсової роботи є розвиток мислення, творчих здібностей студента, набуття первинних навичок самостійної роботи, пов'язаних з пошуком, систематизацією існуючих документів, формування вмінь аналізувати і критично оцінювати досліджуваній науковий і фактичний матеріал.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод проблемного викладу;
- репродуктивний метод;
- дослідницький метод.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Кириченко, В. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс: Навч. посібн. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / В. М. Кириченко, О. М. Куракін. – К.: ЦУЛ, 2012. – 256 с.

3.2.2. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / за ред. В. О. Ріяки. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К.: Юрінком, 2007. – 544 с.

3.2.3. Конституційне право України: підруч. / за ред. В. П. Колісника та Ю. Г. Барабаша. – Х.: Право, 2008. – 416 с.

3.2.4. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

3.2.5. Шаповал В. Н. Сравнительное конституционное право / В. Н. Шаповал. – К.: Княгиня Ольга, 2015. – 413 с.

Допоміжна література

3.2.10. Енгибарян Р.В. Сравнительное конституционное право : учеб. пособие. – М.: Юристъ, 2005. – 429 с. 3.2.11. Буткевич О.В. Міжнародне право Стародавнього світу. – К., 2014. – 867 с.

3.2.6. Тургунов М.Т. Сравнительное конституционное право: учебное пособие. – Ташкент: Академия МВД Республики Узбекистан, 2014. – 150 с.

3.2.7. Чиркин В.Е. Сравнительное конституционное право: учебное пособие для магистрантов и аспирантов. – М.: Юриспруденция, 2011. – 400 с.

3.2.8. European Constitutional Law by Robert Schütze. – L.: Cambridge University Press, 2012. – 533 p.

Інформаційні ресурси в інтернеті

3.2.15. <https://www.nbu.gov.ua>

3.2.16. <http://www.lawukraine.com>

3.2.17. <http://www.lawmoose.com>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1 Методи контролю та схема нарахування балів.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.06 - 01-2021
		Стор. 8 із 10	

Оцінювання окремих видів виконаної студентом роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

7 семестр		
Модуль №1		Максимальна кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
Робота на практичних заняттях (усна відповідь, вирішення тестових завдань, вирішення практичних задач)	72 (сумарна) 9 6*8	
<i>Увага! Студент допускається до написання модульної контрольної роботи №1 лише за умов набрання ним впродовж модуля не менше 43 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи № 1	16	
Усього за модулем №1	88	
Диференційований залік	12	
Усього за 8 семестр		100

Продовження таблиці 4.1

7 семестр	
Модуль №2	Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	
Виконання курсової роботи	60
Захист курсової роботи	40
Виконання та захист курсової роботи	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
«Конституційне право зарубіжних країн»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 15.01.06 - 01-2021

Стор. 10 із 10

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				